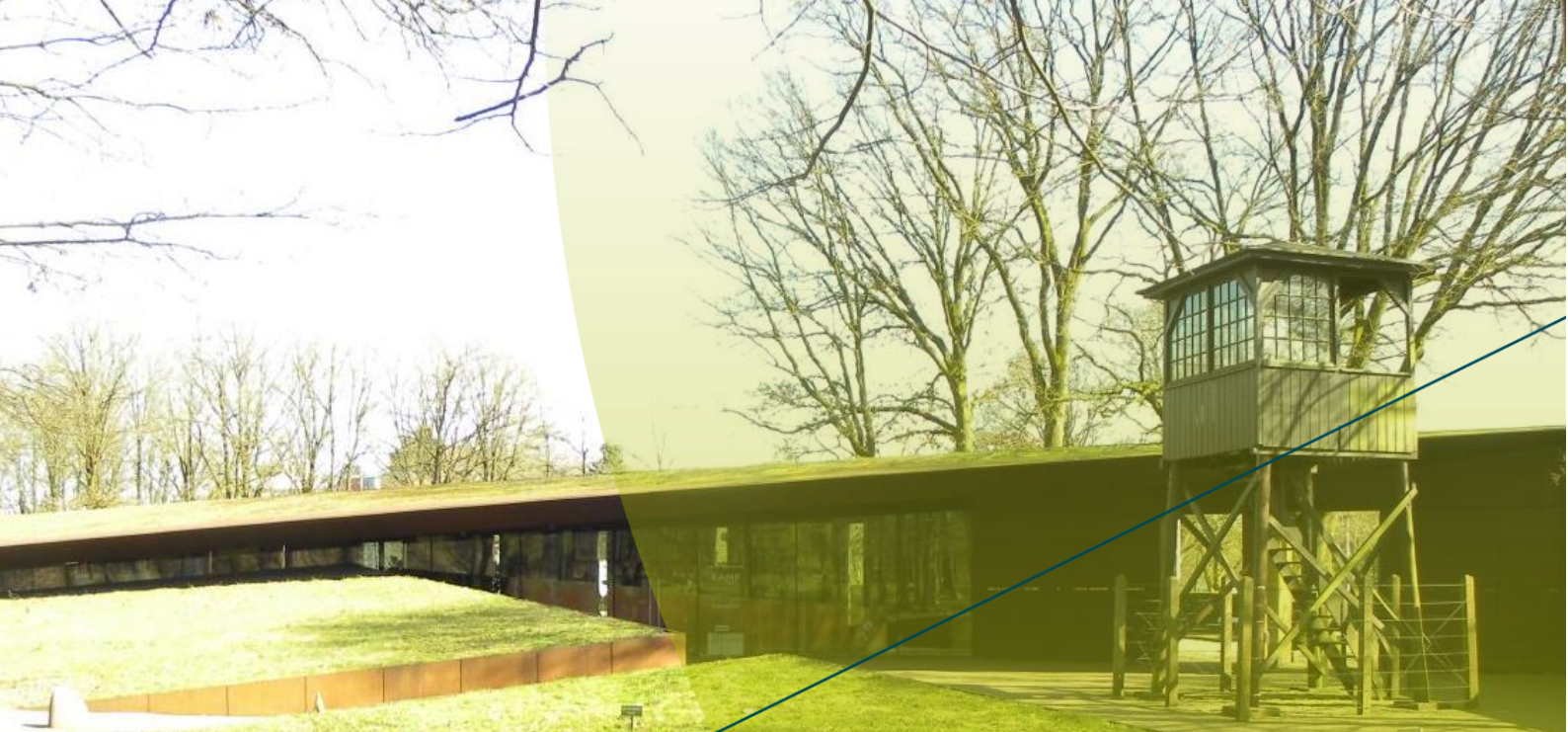

RAPPORT

Quickscan flora en fauna uitbreiding herinneringscentrum Kamp Amersfoort

Toetsing aan de Wet Natuurbescherming

Klant: Nationaal Monument Kamp Amersfoort

Referentie: WATBD7279R001D01

Versie: 01/Finale versie

Datum: 31 maart 2017

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Netherlands
Water

Trade register number: 56515154

+31 88 348 20 00 **T**
+31 33 463 36 52 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Quickscan flora en fauna uitbreiding herinneringscentrum Kamp Amersfoort

Ondertitel: Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Referentie: WATBD7279R001F01

Versie: 01/Finale versie

Datum: 31 maart 2017

Projectnaam: Quickscan flora en fauna Kamp Amersfoort

Projectnummer: BD7279

Opgesteld door: Celine Roodhart

Gecontroleerd door: Geoffrey de Rooij

Datum/Initialen: 24 maart 2017/GdR

Goedgekeurd door:

Datum/Initialen:

Classificatie

Vertrouwelijk

Disclaimer

No part of these specifications/printed matter may be reproduced and/or published by print, photocopy, microfilm or by any other means, without the prior written permission of HaskoningDHV Nederland B.V.; nor may they be used, without such permission, for any purposes other than that for which they were produced. HaskoningDHV Nederland B.V. accepts no responsibility or liability for these specifications/printed matter to any party other than the persons by whom it was commissioned and as concluded under that Appointment. The integrated QHSE management system of HaskoningDHV Nederland B.V. has been certified in accordance with ISO 9001, ISO 14001 and OHSAS 18001.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	1
2	Juridisch kader	2
2.1	Houtopstanden	3
2.2	NNN	4
3	Plangebied voorgenomen ontwikkeling	5
3.1	Plangebied	5
3.2	Geplande werkzaamheden	5
4	Werkwijze	7
5	Voorkomen beschermde soorten en gebieden	8
5.1	Vaatplanten	8
5.2	Grondgebonden zoogdieren	8
5.3	Vleermuizen	9
5.4	Broedvogels	11
5.5	Reptielen en amfibieën	12
5.6	Vissen	13
5.7	Ongewervelde dieren (dagvlinders, kevers, libellen, slakken e.d.)	13
5.8	Conclusies relevante soortgroepen	13
5.9	Houtopstanden	14
5.10	NNN	14
6	Effectbeoordeling en maatregelen	15
6.1	Grondgebonden zoogdieren	15
6.2	Vleermuizen	15
6.3	Broedvogels	16
6.4	NNN	16

7	Conclusies en vervolgstappen	17
	Literatuur	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De directie van Nationaal Monument Kamp Amersfoort (hierna: Kamp Amersfoort) gaat het herinneringscentrum uitbreiden. Hiertoe is een bestemmingsplanwijzing nodig. Deze rapportage bevat een onderzoek naar de haalbaarheid van deze ontwikkeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Het aanpassen van het bestaande herinneringscentrum en het bouwen van een nieuw gebouw wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling. Voor de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen is het noodzakelijk om de mogelijk effecten op beschermde soorten en gebieden in beeld te brengen en eventueel maatregelen te treffen of ontheffing aan te vragen.

1.2 Doel

Het doel van deze rapportage is het in kaart brengen van de te verwachten effecten op beschermde soorten in en in de nabijheid van het plangebied. Er wordt getoetst aan de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) en NNN.

Deze rapportage is geen gerichte inventarisatie van soorten, maar brengt in de eerste plaats in beeld welke soorten verwacht worden op basis van habitatgeschiktheid. Dit wordt gedaan op basis van al beschikbare gegevens, een veldbezoek en een interpretatie van de veld –en bureaustudie gegevens. Aan de hand van de verzamelde gegevens wordt een effectbeoordeling opgesteld waar vervolgens conclusies uit worden getrokken en aanbevelingen voor vervolgstappen worden gedaan.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beknopt overzicht gegeven van de werking van de Wnb en de NNN. De voorgenomen ingreep (inclusief een beschrijving van het plangebied) wordt besproken in hoofdstuk 3. Een beschrijving van de mogelijk aanwezige beschermde soorten is opgenomen in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 geeft een inschatting en beoordeling van de effecten die worden verwacht door de geplande ingreep. De eindconclusies van deze toetsing en consequenties van de ingreep in het kader van de Wnb zijn terug te vinden in hoofdstuk 6. In hoofdstuk 7 zijn de gebruikte referenties weergegeven.

2 Juridisch kader

Natuurwaarden zijn op verschillende manieren beschermd, via het wettelijk spoor en via de ruimtelijke ordening. Internationale richtlijnen, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, hebben een vertaling gekregen naar Nederlandse wetten. Sinds 1-1-2017 vormt de Wet natuurbescherming het wettelijk kader voor bescherming van zowel soorten als Natura 2000-gebieden (zie hoofdstuk 4) en houtopstanden (zie hoofdstuk 6).

De wet kent drie iets van elkaar verschillende beschermingsregimes voor soorten:

- Artikel 3.1: bescherming van vogels die onder de Vogelrichtlijn vallen – dit zijn alle vogels;
- Artikel 3.5: bescherming van dieren en planten die zijn opgenomen in de bijlage IV van de Habitatrichtlijn bijlage II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn – ook wel ‘strikt beschermde soorten genoemd’;
- Artikel 3.10: Bescherming van soorten die worden genoemd in bijlage A en B van de wet - dit zijn deels meer algemene soorten.

Daarnaast geldt een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren in Nederland. Deze is verwoord in artikel 1.11. In de genoemde artikelen is bepaald voor welke handelingen een vrijstelling kan worden verleend van de tevens in dat artikel genoemde verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen sluiten een-op-een aan op de Europese richtlijnen. De verbodsbepalingen komen er kortweg op neer dat vogels en andere beschermde soorten niet (opzettelijk) gedood of opzettelijk verstoord mogen worden en dat nesten / voortplantingsplaatsen en rustplaatsen niet beschadigd of vernield mogen worden. Planten mogen niet worden geplukt of vernield. Voor vogels geldt daarbij dat nesten niet weggenomen mogen worden.

Bij de toetsing aan het soortbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming wordt bepaald of er beschermde dier- en plantensoorten kunnen voorkomen in het plangebied. Daarnaast wordt bepaald of de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten aangetast wordt en de gunstige staat van instandhouding in gevaar komt als gevolg van de beoogde ontwikkelingen op het terrein van Kamp Amersfoort.

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

In beginsel moet met mitigerende maatregelen worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast. Lukt dat niet en worden dus verbodsbepalingen overtreden, dan is een ontheffing nodig. Het beschermingsregime van de soort bepaalt de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing.

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn ex artikel 3.5 kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of dwingende reden van groot openbaar belang). Voor de ‘andere soorten’ van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van EZ een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht vaststellen middels een verordening. In specifieke gevallen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht als ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd worden volgens een goedgekeurde gedragscode.

De provincie Utrecht is bevoegd gezag voor het verlenen van een ontheffing of vergunning¹.

¹ Het beleid hiervoor is vastgelegd in <http://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/NL.IMRO.9926.SVNatuur2016-VA01?s=SANMmAIEAXIMqkeER0EdcD-AB-vfwAAY>

Mitigerende maatregelen

Indien door mitigerende maatregelen de negatieve effecten volledig kunnen worden opgeheven waardoor overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Het gaat erom dat de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soort wordt behouden. Eventuele mitigerende maatregelen moeten als randvoorwaarde meegegeven worden aan de aannemer die de uitbreiding van het herinneringscentrum gaat uitvoeren. Indien dit niet wenselijk of mogelijk is moet voor het overtreden van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd.

Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb artikel 1.11. Deze plicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is

Werkwijze bij ruimtelijke ingrepen

Bij ruimtelijke ingrepen dient beoordeeld te worden welke negatieve gevolgen de ingrepen zullen hebben voor de eventueel aanwezig beschermde inheemse soorten. Hierbij is het van belang dat de volgende aspecten duidelijk worden:

- welke beschermde dier- en plantensoorten komen in en rondom het gebied voor?
- leidt het realiseren van de plannen of de uitvoering van de geplande werkzaamheden tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- kunnen de plannen of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden?
- is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten ontheffing (ex artikel 3.3, 3.8 of 3.11) van de Wet natuurbescherming vereist?

Deze aspecten zijn in de volgende paragrafen verder uitgewerkt.

2.1 Houtopstanden

In de Wet natuurbescherming is ook de bescherming van houtopstanden geregeld (voorheen de Boswet). De kern is dat er een herplantplicht geldt als houtopstanden worden geveld en dat velling alleen is toegestaan na melding. Dit is volgens de wetgever van wezenlijk belang voor (inter)nationale natuur, landschaps- en milieudoelstellingen. De wet geldt niet voor houtopstanden binnen de bebouwde kom, erven of tuinen, uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden (artikel 4.1).

Gemeente Leusden heeft voor dit deel van de Wet Natuurbescherming specifiek beleid opgenomen in de Bomenverordening 2012 'Gemeente Leusden. Hierin staat dat als de boom op eigen grond staat en niet op de Groene Kaart, dan mag de boom zonder vergunning gekapt worden. Als de boom op eigen grond staat en ook op de Groene Kaart dan moet er een omgevingsvergunning aangevraagd worden. Hierbij moet duidelijk worden aangegeven waarom de boom gekapt gaat worden. De gemeente toetst of deze argumenten voldoende zijn om een vergunning te verlenen. Wanneer de bomen op gemeente grond

staan en ook op de groene kaart dan mag de boom niet gekapt worden. Wanneer de bomen op gemeenteground staan en niet op de groene kaart dan kan er een kapvergunning aangevraagd worden waarbij onder ander toestemming nodig is van omwonende.

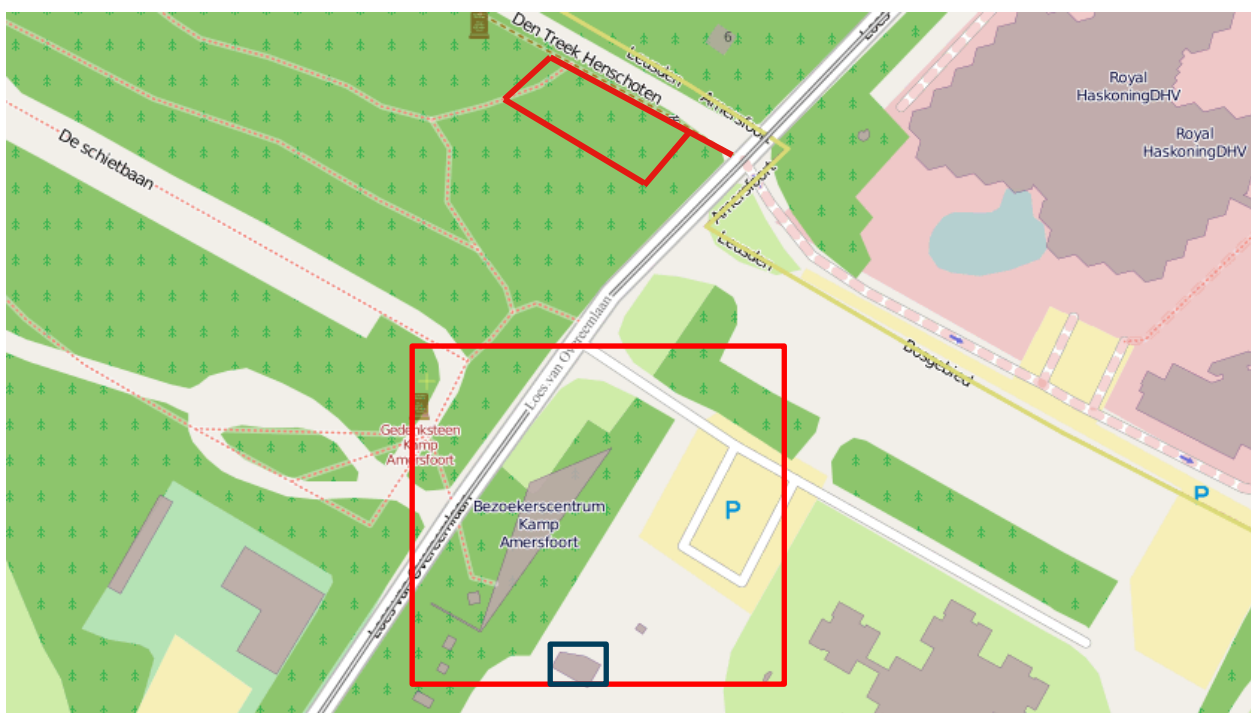
2.2 NNN

Het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN) vormt de ruggengraat van de Nederlandse natuur en is opgebouwd uit bestaande natuurgebieden, waaronder de Natura 2000-gebieden, agrarische natuurgebieden en nieuwe natuur. Voor NNN-gebieden die buiten de Natura 2000 gebieden liggen zijn kernkwaliteiten omschreven, die gekoppeld zijn aan natuurdoelen. Binnen het NNN geldt het 'nee, tenzij' beschermingsregime. Significante aantasting van de kernkwaliteiten van het NNN is niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. De schade moet worden gemitigeerd, en als dat niet mogelijk is, gecompenseerd. Provincie Utrecht heeft het beleid rondom het NNN juridisch verankerd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2018 (PRS).

3 Plangebied voorgenomen ontwikkeling

3.1 Plangebied

Het plangebied bestaat uit een bezoekerscentrum met grasdak wat afloopt richting het wegdek en wat ingezaaid is met een bloemenmengsel. Er loopt een gestraat pad naar de ingang van het bezoekerscentrum en ook het terrein achter het bezoekerscentrum is grotendeels verhard met grind, stenen en tegels. Achter het bezoekerscentrum staan enkele oude eiken van meer dan 70 jaar oud en enkele jonge eiken van circa 15 jaar oud. Tegenover het bezoekerscentrum is een bosgebied aanwezig met daarin de schietbaan die hoort bij het Nationaal Monument Kamp Amersfoort. Het bos bestaat uit eiken, grove dennen en berken.

Figuur 1. Ligging Kamp Amersfoort (onderste rode kader) en de geplande parkeerplaats (bovenste rode kader) aan de Loes van Overeemlaan in Amersfoort met het extra tentoonstelling gebouw in het blauwe kader, bron; Globespotter, 2017.

3.2 Geplande werkzaamheden

De geplande werkzaamheden bestaan uit het slopen van het uitbreiden van het bestaande bezoekerscentrum, het afvoeren en aanvoeren van bouwmaterialen, het zichtbaar maken van de biografie van de plek en de sfeer van beklemming terugbrengen door een hekwerk aan te brengen rondom het terrein en het realiseren van een educatieve ruimte. Als gevolg van de uitbreiding zullen er ook bomen gekapt gaan worden. Er zijn geen sloten in het gebied aanwezig. De uitvoering van het project zal in de loop van 2017/2018 plaatsvinden.

Figuur 2. Overzicht te realiseren gebouw met een ondergronds gedeelte en een gewijzigde inrichting van het terrein (exclusief de parkeerplaats).

Figuur 3. Ligging toekomstige parkeerplaats (in rode kader) ten opzichte van het te vernieuwen Kamp Amersfoort.

4 Werkwijze

Het bevoegd gezag (Provincie Utrecht) verlangt dat uit het natuurwaardenonderzoek duidelijk wordt welke beschermde soorten in het plangebied leven, welke functie gebied heeft voor de soort(en), in hoeverre deze wordt aangetast door de voorgenomen werkzaamheden en welke schade beperkende (mitigerende maatregelen) worden uitgevoerd om de functionaliteit te behouden. Daarom is het volgende stappenplan gevolgd.

Stap 1: Inventarisatie van mogelijk aanwezige beschermde soorten

Om een indruk te krijgen van het voorkomen van beschermde dieren en planten in het plangebied en omgeving is allereerst een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij zijn de beschikbare bronnen geraadpleegd op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Dit betreft vooral openbaar beschikbare verspreidingsinformatie en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD).

Vervolgens is op 15 maart 2017 een veldbezoek uitgevoerd, gericht op het inschatten van de geschiktheid van het plangebied en de omgeving als habitat voor de beschermde soorten die, volgens de bureaustudie, voorkomen in de regio. Het veldbezoek vond plaats tussen 13.30 en 15.00 uur. Het was droog en bewolkt weer met een temperatuur van 10 graden Celsius. Het is geen gericht onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten geweest. De noodzaak daarvan kan blijken uit deze toetsing; dergelijk onderzoek moet voor elke soortgroep volgens een eigen methodiek en in een geschikt jaargetijde gedaan worden. Het veldbezoek is uitgevoerd door Celine Roodhart, werkzaam als ecooloog bij Royal HaskoningDHV en als zodanig ter zake deskundig. Er is op zichtwaarnemingen (deels met behulp van een verrekijker) gekeken naar het voorkomen van vogels en naar geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vaatplanten, ongewervelden en insecten.

Stap 2: Vaststelling van de voorgenomen werkzaamheden en de effecten

Om vast te stellen of het project effecten heeft op beschermde flora en fauna, is een beknopte analyse gemaakt van de voorgenomen werkzaamheden van het project en de mogelijke effecten daarvan op de beschermde soorten die mogelijk voorkomen in het gebied. Vervolgens is beoordeeld of de effecten leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van relevant beleid en wetgeving.

Stap 3: Voorstellen van mitigerende maatregelen

In deze stap zijn maatregelen voorgesteld die de negatieve effecten voorkomen of zoveel mogelijk beperken.

Stap 4: Conclusie

In deze stap is bepaald of het waarschijnlijk is dat het plan en onderhavig project in het licht van de wet- en regelgeving ten aanzien van beschermde soorten doorgang kan vinden. Hierbij is rekening gehouden met de onder de Wet natuurbescherming vastgestelde criteria ten aanzien van onder andere de gunstige staat van instandhouding van de soort, eventuele alternatieven en bij wet genoemde belangen. Ook worden in deze stap eventuele soortgerichte vervolgonderzoeken aanbevolen en vervolgstappen genoemd.

5 Voorkomen beschermde soorten en gebieden

Op basis van het veldbezoek van 15 maart 2017 en bureaustudie is inzichtelijk gemaakt welke habitats en biotopen er voorkomen binnen en direct rondom het plangebied.

5.1 Vaatplanten

Er komen geen beschermde plantensoorten voor in het plangebied op grond van de NDFF. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen beschermde planten waargenomen. Op basis van een inschatting van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten worden deze ook niet verwacht, mede omdat het plangebied grotendeels uit verhard oppervlak bestaat en verder een ingezaaide berm (en dak) en een bosgebied met droge omstandigheden en veel blad en naaldafval. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er geen beschermde vaatplanten voorkomen.

Conclusie

Er komen geen beschermde plantensoorten voor in het plangebied en deze worden ook niet verwacht.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van de NDFF komt de eekhoorn voor net buiten het plangebied. De eekhoorn leeft in loofbos, naaldbos en gemengd bos maar ook in tuinen en in houtwallen. De voorkeur gaat daarbij uit naar ouder bos, in verband met nestgelegenheid (zoogdiervereniging, 2017). Tijdens het veldbezoek zijn er geen grondgebonden zoogdieren waargenomen, wel zijn er aangevreten dennenappels en muizenholen gezien. De locatie van de toekomstige parkeerplaats bestaat uit een zeer open bos met enkele grove dennen. In deze grove dennen zijn geen eekhoornnesten aangetroffen en deze worden ook niet verwacht door de grote openheid van het bos op deze locatie. Mede door deze openheid en doordat de locatie dicht tegen de weg aan ligt, wordt verwacht dat dit gebied geen leefgebied van eekhoorns is. Er zijn alleen algemeen voorkomende zoogdieren aanwezig in het plangebied; o.a. ((spits)muizen, konijn, vos en mol. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de zorgplicht uit artikel 1.11.

Figuur 4. Toekomstige locatie parkeerplaats; zeer open grove dennenbos, foto; RHDHV.

Conclusie

Er zijn alleen algemeen voorkomende zoogdieren aanwezig in het plangebied ((spits)muizen, mol, vos). Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de zorgplicht uit artikel 1.11.

5.3 Vleermuizen

De gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis kunnen op grond van het landelijke en regionale verspreidingsbeeld worden verwacht in het plangebied (NDFF 2017). Vleermuizen verblijven 's zomers in een zomerverblijfplaats of kraamkolonie, in het najaar gebruiken ze paarverblijfplaatsen en 's winters zoeken ze een winterverblijfplaats op. Een aantal soorten gebruikt jaarrond dezelfde verblijfplaats, bij andere soorten zijn zomer-, paar- en winterverblijfplaats verschillend. Daarnaast zijn er gebouwbewonende soorten, boombewonende soorten en soorten die zowel in gebouwen als bomen verblijven. Holten in bomen kunnen zeer geschikt zijn als zomer- en paarverblijfplaats. Sommige soorten verblijven in kieren en spleten in gebouwen. Het tentoonstellingsgebouw achter het bezoekerscentrum (zie Figuur 1) is geschikt bevonden als (al dan niet tijdelijke) verblijfplaats voor vleermuizen. Om de functie van dit gebouw voor vleermuizen inzichtelijk te maken zal er vervolgonderzoek plaats moeten vinden. Daarnaast kan het gehele plangebied fungeren als foerageergebied voor bovengenoemde soorten. Er zijn enkele grove dennen aangetroffen binnen het plangebied (ter hoogte van de toekomstige parkeerplaats) die mogelijk geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen door de aanwezigheid van spleten in bomen. Om de functie van deze bomen voor vleermuizen in beeld te krijgen zal er vervolgonderzoek naar vleermuizen gedaan moeten worden.

Figuur 5. Geschikte spleten in raamkozijnen van tentoonstelling gebouw voor gewone dwergvleermuis om te gebruiken als verblijfplaats, foto; Leon Burgwal, stagiair RHDHV.

Conclusie

Laatvlieger, gewone en ruige dwergvleermuis en watervleermuis maken mogelijk gebruik van het plangebied als foerageergebied. De gewone dwergvleermuis maakt mogelijk gebruik van het tentoonstelling gebouw als verblijfplaats. De ruige dwergvleermuis maakt mogelijk gebruik van de grove dennen als verblijfplaats. Om de daadwerkelijke functie van dit gebouw en deze bomen voor vleermuizen inzichtelijk te maken zal er vervolgonderzoek plaats moeten vinden.

Figuur 6. Geschikte bomenrij voor foeragerende vleermuizen, foto: RHDHV.

5.4 Broedvogels

Op basis van de bureaustudie worden algemene broedvogels zoals houtduif, boomklever, merel, heggemus en grote bonte specht verwacht in het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn een zwarte kraai, heggemus, houtduiven, holenduiven en een merel waargenomen. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Jaarrond beschermde nesten worden niet verwacht gezien de openheid van het gebied (weinig beschutting). Het terrein is geschikt als broedlocatie voor de heggemus en merel (in de taxushaag op het terrein achter het bezoekerscentrum). In de eiken in Figuur 6 kan mogelijk een houtduif tot broeden komen. Effecten op broedvogels kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te laten vinden of het plangebied voor het broedseizoen ongeschikt te maken om vestiging van broedvogels te voorkomen.

Figuur 7. Een zwarte kraai die nestelmateriaal verzamelt net buiten het plangebied, foto: Leon Burgwal, stagiair RHDHV.

Conclusie

Er komen verschillende vogelsoorten voor in en direct nabij het plangebied. Het is aannemelijk dat een aantal van deze soorten tijdens het broedseizoen ook zal broeden in het plangebied. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig en deze worden ook niet verwacht gezien de grote openheid van het bosgebied ter hoogte van de toekomstige parkeerplaats en het bezoekerscentrum heeft door zijn unieke vormgeving geen spleten of kieren waar huismus of gierzwaluw in kunnen huisvesten.

5.5 Reptielen en amfibieën

Op basis van verspreidingsgegevens worden er geen reptielen of amfibieën verwacht in het plangebied (NDFF, 2017). Tijdens het veldbezoek zijn er ook geen reptielen of amfibieën waargenomen. Op basis van de geschiktheid van het plangebied voor reptielen en amfibieën worden deze soortgroepen niet verwacht. Er zijn geen broedhopen, overhoekjes, poelen of moerasachtige situaties aanwezig. Het plangebied bestaat uit een droog gebied (zandig terrein onderaan een hoogte in het landschap) met een groot aandeel verhard oppervlak en het is gelegen naast een asfaltweg. Effecten op reptielen en amfibieën worden op voorhand uitgesloten.

5.6 Vissen

Er worden geen vissen verwacht in het plangebied door het ontbreken van watergangen.

Conclusie

Effecten op vissen kunnen op voorhand uitgesloten worden door het ontbreken van water in het plangebied.

5.7 Ongewervelde dieren (dagvlinders, kevers, libellen, slakken e.d.)

In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van streng beschermde insecten of overige ongewervelde fauna. Deze worden ook niet verwacht, door het ontbreken van geschikt habitat in de vorm van waardplanten, ruigtes en oeverhoekjes en aaneengeslotenheid van groenstroken en bosranden. Tijdens het veldbezoek zijn bovendien geen beschermde ongewervelden of insecten aangetroffen.

Conclusie

Er worden geen beschermde insecten of overige ongewervelde fauna verwacht in het plangebied.

5.8 Conclusies relevante soortgroepen

In tabel 3 staat weergegeven welke soorten in ieder geval voorkomen en welke soorten mogelijk voorkomen in het plangebied. Voor soorten die slechts een lichte bescherming genieten (zie ook hoofdstuk 2) geldt dat in geval van overtreding van de Wnb ontheffing niet nodig is bij ruimtelijke inrichtingsprojecten. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht.

Tabel 3. Mogelijk voorkomende beschermde soorten van de Wnb in of nabij het plangebied, op basis van beschikbare verspreidingsinformatie en veldbezoek.

Soortgroep	Mogelijk aanwezig (?)	Mogelijk voorkomende soorten	Beschermingscategorie
Vaatplanten	nee		
Grondgebonden zoogdieren	ja	mol, konijn, vos, bosmuis en veldspitsmuis	Artikel 3.10
Vleermuizen	ja	gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en laatvlieger	Artikel 3.5
Vogels	ja	soorten als heggemus, grote bonte specht, boomklever en houtduif	Artikel 3.1
Reptielen en amfibieën	nee		
Vissen	nee		
Ongewervelde dieren	nee		

In het hierna volgende hoofdstuk worden de mogelijke effecten van de voorgenomen activiteiten beschreven op de soorten die (mogelijk) voorkomen binnen de invloedssfeer van het project. De soorten en soortgroepen waarvan het voorkomen is uitgesloten worden niet verder behandeld in deze rapportage.

5.9 Houtopstanden

Gemeente Leusden heeft in de Bomenverordening 2012 vastgelegd dat als de boom op eigen grond staat en niet op de Groene Kaart, dan mag de boom zonder vergunning gekapt worden. Dit geldt voor een deel van de bomen op het terrein van Kamp Amersfoort (vooral de wat jongere bomen). Als de boom op eigen grond staat en ook op de Groene Kaart dan moet er een omgevingsvergunning aangevraagd worden. Dit geldt voor de groep eiken ten zuidwesten van het bezoekerscentrum.

Wanneer de bomen op gemeente grond staan en ook op de groene kaart dan mag de boom niet gekapt worden. Wanneer de bomen op gemeentegrond staan en niet op de groene kaart dan kan er een kapvergunning aangevraagd worden waarbij onder ander toestemming nodig is van omwonende. Dit geldt voor de bomen ter hoogte van de toekomstige parkeerplaats.

Figuur 8. Waardevolle bomen op het terrein van Kamp Amersfoort die niet gekapt mogen worden volgens de groene kaart van Gemeente Leusden.

5.10 NNN

Aan de westkant van de Loes van Overeemlaan liggen twee natuurtypen van het NNN; droge dooradering gebied (in paars) en dennen-eiken- beukenbos in het donkergroen. Deze natuurtypen zijn kernwaarden van het NNN. In de basis geldt dat er binnen de begrenzing van het NNN geen ruimtebeslag mag plaatsvinden, om te voorkomen dat de kernwaarden worden aangetast.

Figuur 9. Geplande parkeerplaats (in het rode kader) binnen begrenzing NNN (dennen-eiken-beukenbos).

6 Effectbeoordeling en maatregelen

6.1 Grondgebonden zoogdieren

Om effecten op de algemene grondgebonden zoogdieren te voorkomen is het voldoende om daar waar gewerkt gaat worden de vegetatie twee weken van te voren kort te maaien en kort te houden. Alle soorten die voor kunnen komen (muizen, vos en konijn) zijn heel mobiele soorten en er is voldoende alternatief leefgebied om naar uit te wijken, waardoor effecten op de soorten voorkomen kunnen worden.

Conclusie

Effecten op grondgebonden zoogdieren zijn te voorkomen door het plangebied tijdig te ontdoen van begroeiing/ maaien en te egaliseren en de vegetatie kort te houden gedurende de werkzaamheden.

6.2 Vleermuizen

Gewone dwergvleermuis, laatvlieger en incidenteel de ruige dwergvleermuis hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen met spouwmuur, onder daklijsten of achter betimmeringen. De ruige dwergvleermuis en de watervleermuis verblijven meestal in bomen. In de winter verblijft de watervleermuis in bunkers of kelders (vleermuisnet.nl, 2017). Het uit te breiden bijgebouw bestaat uit een metalen buitenkant en kozijnen met spleten die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats. De te kappen eiken in het plangebied zijn qua diameter en ouderdom niet geschikt als verblijfplaats voor boom bewonende vleermuizen, door het ontbreken van spleten of holtes. Wel zijn er een aantal grove dennen ter hoogte van de toekomstige parkeerplaats die

mogelijk geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor ruige dwergvleermuis. Om de functie van het gebouw en de grove dennen voor vleermuizen te kunnen bepalen is nachtelijk onderzoek nodig naar het gebruik van dit gebouw en de grove dennen door vleermuizen.

Conclusie

Mogelijk komen er verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied voor door de geschiktheid van het gebouw en enkele grove dennen hiervoor. Om de functie van het bijgebouw en de grove dennen voor vleermuizen te bepalen is vervolgonderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. Dit onderzoek moet uitgevoerd worden in de periode tussen half april en half oktober.

6.3 Broedvogels

Door geluid, licht en optische effecten kunnen broedende vogels worden verstoord. Het broedseizoen valt voor veel soorten ongeveer binnen de periode eind februari tot diep in september, maar ook daar buiten is het mogelijk dat broedende vogels worden aangetroffen. Door voorafgaand aan het broedseizoen het plangebied ongeschikt te maken voor broedvogels door de vegetatie kort te maaien en bomen te kappen, wordt vestiging van broedvogels en daarmee effecten op deze soorten, voorkomen. Belangrijk is om ook tijdens de werkzaamheden het plangebied ongeschikt te houden.

Conclusie

Effecten op broedvogels worden voorkomen door voorafgaand aan het broedseizoen (tussen september en februari) het plangebied ongeschikt (korte vegetatie en bomen gekapt) te maken.

Tabel 2: Mogelijke negatieve effecten op voorkomende beschermde soorten en maatregelen.

Soortgroep	Soort(en)	Mogelijk of te verwachten effect	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren	konijn, mol, vos	Tijdelijk ongeschikt worden leefgebied	Werken volgens de zorgplicht
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis	Vermindering foerageergebied en verdwijnen verblijfplaats	Uitvoeren van vervolgonderzoek naar de functie van het bijgebouw en grove dennen voor vleermuizen
Broedvogels	Merel, houtduif, heggemus, zwarte kraai.	Verstoring nesten	Werken buiten het broedseizoen/ vestiging van broedvogels voorkomen

6.4 NNN

Door de aanleg van de parkeerplaats vindt er ruimtebeslag plaats op dennen-eiken-beukenbos. Dit is een aantasting van de kernkwaliteit van het NNN en dat is in principe niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. Er zal onderbouwd moeten worden dat er geen andere reële oplossing is, die minder gevolgen hebben voor het GNN. De schade moet worden gemitigeerd, en als dat niet mogelijk is, gecompenseerd. In de lijn van het bestemmingsplan Buitengebied is het niet bezwaarlijk om een reële uitbreidingsmogelijkheid op te nemen ter hoogte van Kamp Amersfoort. Een uitbreiding van het ontvangstgebouw met 200 meter wordt op zich niet als bezwaarlijk gezien (gemeente Leusden, 2012).

Gemeente Leusden heeft daarnaast reeds bekeken wat de eventuele gevolgen zijn van het realiseren van de parkeerplaats. Er is gebleken dat de aanleg van parkeerplaatsen toegestaan is binnen het geldende bestemmingsplan, maar er mag geen bebouwing plaatsvinden binnen de grenzen van het NNN.

7 Conclusies en vervolgstappen

- Er worden een aantal zwaarder beschermde soorten verwacht in het plangebied; vleermuizen en broedvogels. Verder worden er algemene grondgebonden zoogdieren verwacht; hiervoor geldt de zorgplicht.
- Effecten op broedvogels kunnen voorkomen worden door te werken buiten het broedseizoen of vestiging van broedvogels te voorkomen door het gebied tijdig ongeschikt te maken voor broedvogels.
- Om de functie van het bijgebouw en grove dennen voor vleermuizen te bepalen is jaarrond (van mei tot en met oktober) vervolgonderzoek naar vleermuizen noodzakelijk.
- Er vindt ruimtebeslag plaats op een natuurtype van het NNN. Er zal nog onderbouwd moeten worden dat er geen andere reële oplossing is die minder gevolgen zal hebben voor het NNN. Waarschijnlijk zijn er openingen binnen het vigerende bestemmingsplan om toch parkeerplaatsen te ontwikkelen binnen de begrenzing van het NNN. Dit zal nader uitgezocht en onderbouwd moeten worden.

Literatuur

Internet:

- RAVON; verspreidingsinformatie reptielen, amfibieën en vissen, <http://www.ravon.nl/>, geraadpleegd op 24 maart 2017
- Nationale Databank Flora en Fauna, www.NDFF.nl, geraadpleegd op 24 maart 2017, opgevraagde informatie van 1-1-2014 t/m 30-3-2017
- Verspreidingsinformatie van grondgebonden zoogdieren, www.zoogdiervereniging.nl
- Verspreidingsinformatie alle soortgroepen in Nederland, www.telmee.nl
- Verspreidingsinformatie vleermuizen: www.vleermuis.net/vleermuis-soorten/
- Gemeente Leusden bomenverordening <https://www.leusden.nl/bouwen-en-wonen/boomkappen.html>
- Groene kaart met waardevolle bomen
<http://leusden.maps.arcgis.com/apps/Viewer/index.html?appid=93f4d3a73fe24c689eee2aaa7c294c27>
- Vigerend bestemmingplan Gemeente Leusden
http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0327.113-0401/vb_NL.IMRO.0327.113-0401.pdf